

”Smart diaspora - diaspora în învățământ superior, știință, inovare și antreprenoriat. Diaspora și prietenii ei”



Bune practici în utilizarea resurselor digitale în vederea organizării activității în regim hibrid în învățământul superior

Cătălin Glava, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca

Mihaela Suditu, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești

Alexandrina Mihaela Popescu, Universitatea din Craiova

Marin Burcea, Universitatea din București

Bune practici în utilizarea resurselor digitale în vederea organizării activității în regim hibrid în învățământul superior

Scopul cercetării – identificarea exemplelor de bune practici în utilizarea platformelor on-line și a resurselor digitale în perioada pandemiei - făcând apel la experiența și expertiza cadrelor didactice și studenților.

Finalitatea – capitalizarea acestor experiențe de bune practici într-un suport bazat pe evidențe, pentru susținerea propunerii de activități didactice academice în regim hibrid.

Rezultatele studiului au fost transmise către ARACIS, pentru implementarea noilor norme privind învățământul hibrid din România.

Realizatori - Rețeaua de Cercetare în Educație (care reunește 30 de instituții academice și de cercetare din România). Rețeaua de Cercetarea în Educație a fost inițiată de către conducerea Consiliului Științific al Unității de Cercetare în Educație, din cadrul Centrului Național de Politici și Evaluare în Educație - Ministerul Educației.

Chestionar cadre didactice – 21 itemi, (18 cu răspunsuri deschise)

Chestionar studenți/masteranzi/doctoranzi– 19 itemi, (16 cu răspunsuri deschise)

Eșantioane/eșantionare

- Sondajul a fost adresat cadrelor didactice și studenților din universitățile partenere în Rețeaua UCE.
- Eșantioanele sunt neprobabiliste, de tip “convenience”. Studiul este reprezentativ fără a spune marja de eroare, pentru cadrele didactice și studenții din universitățile din Rețeaua de Cercetare.
- Perioada de derulare a cercetării 04.04.2022 – 03.05.2022.
- În cadrul cercetării au fost folosite două eșantioane: unul pentru cadre didactice și unul pentru studenți/masteranzi și doctoranzi.

a. Eșantionul cadre didactice

- La invitația de participare (volumul eșantionului) la sondaj au răspuns 142 de cadre didactice.
- Din punct de vedere a funcției didactice distribuția eșantionului a fost următoarea:
- Profesori – 24 respondenți
- Conferențieri – 46 respondenți
- Lectori – 58 respondenți
- Asistenți – 12 respondenți.
- Vechimea medie în învățământ a respondenților la sondaj a fost de 20 ani

a. Eșantion studenți/masteranzi/doctoranzi

Volumul eșantionului a fost de 1116 (valide 1098) studenți/masteranzi/doctoranzi.

Tabel 1. Distribuția respondenților după programul urmat și anul de studiu

an studiu	licență	master	doctorat	Total
1	297	147	9	453
2	329	96	7	432
3	173	0	5	178
4	25	0	0	25
5	10	0	0	10
Total	834	243	21	1098

Capitolul 1. Instrumentele online/hibride in activitățile de predare/învățare

1.1. Comunicarea sincronă Q1_i1

Q1. Cum considerați dvs. că au îmbunătățit instrumentele online/hibride de predare comunicarea sincronă cu studenții?

I1. Cum considerați dvs. că au îmbunătățit strategiile online/hibride de predare comunicarea sincronă (directă, în timp real) a cadrelor

1.2. Comunicarea asincronă Q2_i2

Q2. Cum considerați dvs. că au îmbunătățit instrumentele online/hibride de predare comunicarea asincronă cu studenții?

I2. Cum considerați dvs. că au îmbunătățit instrumentele online/hibride de predare comunicarea asincronă (indirectă, în afara orelor de curs/seminar) a cadrelor didactice cu dvs

Capitolul 2. Avantajele platformelor online (q3_I3)

Q3. Prezentați, din perspectiva dvs., avantajele platformelor online utilizate în activitatea didactică.

I3. Prezentați, din perspectiva dvs., avantajele platformelor online utilizate în activitatea didactică.

Capitolul 3. Instrumentele online/hibride în interacțiune cu studenții

3.1. Interacțiunea sincronă (q4_i4)

Q4. Cum credeți că au îmbunătățit instrumentele online/hibride interacțiunea online sincronă cu grupa de studenți?

I4. Comparativ cu activitatea față-în-față, cum considerați că au îmbunătățit instrumentele online interacțiunea sincronă (directă), în timpul orelor de curs și seminar?

3.2. Interacțiunea asincronă (q5_i5)

Q5. Cum credeți că au îmbunătățit instrumentele online/hibride interacțiunea online asincronă cu grupa de studenți?

I5. Comparativ cu activitatea față-în-față, cum considerați că au îmbunătățit instrumentele online interacțiunea asincronă (indirectă), în afara orelor de curs și seminar?

Capitolul 4. Facilitățile hibrid ale platformelor educaționale online comparative cu alte resurse software digitale (q6_i6)

Q6. Din perspectiva dvs, care sunt principalele avantaje ale facilităților hibride oferite de platformele educaționale online comparativ cu alte resurse software digitale utilizate?

I6. Din perspectiva dvs, care sunt principalele avantaje ale facilităților hibride oferite de platformele educaționale online comparativ cu alte resurse software digitale utilizate

Capitolul 1. Instrumentele online/hibride in activitățile de predare/învățare

1.1. Comunicarea sincronă Q1_i1

Cadrelle didactice:

- instrumentele online/hibride au îmbunătățit comunicarea cu studenții (21,2%);
- contribuția instrumentelor online/hibride la utilizarea unor metode de predare mai bune și pentru asigurarea unor condiții mai bune de învățare (10,6%).

Studenții:

- tehnologia didactică a facilitat în mai bună măsură comunicarea student-student (31,1%) și mai puțin comunicarea sincronă profesor-student (0,3%);
- îmbunătățire a metodelor de predare (21,1%) și a conținuturilor adaptate (13,7%), apreciind în același procent și condițiile mai bune de învățare.

Concluzii:

- De remarcat diferențele de opinii între cadrele didactice și studenții chestionați, cu privire la comunicarea sincronă, în timp real, în activitățile didactice.
- Avantajul conexiunii audio-vizuale a compensat în mod eficient lipsa interacțiunilor față-în-față, iar dacă pentru profesori acest efort a fost dificil de gestionat, pentru studenți platformele online s-au dovedit a fi o soluție potrivită contextului și profilului lor specific nativilor digital.

Capitolul 1. Instrumentele online/hibride in activitățile de predare/învățare

1.2. Comunicarea asincronă Q2_i2

Comunicarea asincronă presupune utilizarea unor instrumente/resurse digitale care facilitează schimbul de informații între utilizatori fără să fie necesară prezența simultană a acestora în mediul online.

Studentii au apreciat posibilitatea accesării asincrone a resurselor și conținuturilor destinate învățării prin intermediul platformelor.

Comunicare prin intermediul mesajelor sau forumurilor s-a dovedit a fi apreciată de către cadrele didactice, în timp ce studenții practic nu au utilizat aceste facilități ale platformelor, preferând alte medii virtuale de comunicare.

Indicatori	frecvența procentuală profesori	frecvența procentuală studenți
conținuturi/design mai bune/mai adaptate	12,8%	9,3%
servicii suport digitale/infrastructură/platforme/instrumente de învățare	15,4%	10,6%
bibliografie	5%	2,1%
metode/organizare de predare mai bune	13,3%	3,9%
condiții mai bune de învățare	13,3%	6,5%
comunicare cu colegii	1,6%	33,6%
comunicare cu studenții	16,5%	1,0%
siguranță/condiții excepționale		33,0%
altele	26,6%	
Total	100,0%	100,0%

Capitolul 2. Avantajele platformelor online (q3_I3)

- Studiul a evidențiat avantajele utilizării platformelor online surprinse de cadrele didactice, pentru utilizarea unor metode mai bune de predare (25,9%), pentru o mai bună comunicare cu studenții (21,1%) și pentru construirea unor design-uri adaptate grupelor de studenți (19,3%).
- Studenții au apreciat avantajele platformelor online pentru condițiile mai bune de învățare (50%), pentru conținuturile mai adaptate nevoilor lor (17,8%), pentru comunicarea mai bună cu colegii (9%) și pentru metodele mai bune de predare și învățare (9%).
- În mod firesc, principalul avantaj prezentat de majoritatea respondenților a fost faptul că au permis desfășurarea activităților didactice într-o perioadă de lock-down, oferind astfel posibilitatea continuării desfășurării activităților didactice conform calendarului asumat, fără întrerupere studiilor.

Indicatori	frecvența procentuală	frecvența procentuală
	profesori	studenți
conținuturi/design mai bune/mai adaptate	19,3%	17,8%
servicii suport digitale/infrastructură/platforme/instrumente de învățare	7,5%	7,6%
bibliografie	5,3%	1,0%
metode/organizare de predare mai bune	25,9%	9,0%
condiții mai bune de învățare	8,3%	50,0%
comunicare cu colegii	,9%	9,0%
comunicare cu studenții	21,1%	,3%
siguranță/condiții excepționale	3,9%	5,3%
altele	7,9%	
Total	100,0%	100,0%

Capitolul 3. Instrumentele online/hibride în interacțiune cu studenții

3.1. Interacțiunea sincronă (q4_i4)

Cadrele didactice participante la studiu consideră în proporție de 30,6% că instrumentele online au sprijinit interacțiunea pe care au avut-o cu studenții, au fost de ajutor pentru utilizarea unor metode mai bune de predare (13,7%) și pentru oferirea de conținuturi și de servicii suport pentru studenți/masteranzi (9,3%).

În oglindă studenții apreciază instrumentele online/hibride pentru siguranța oferită (30%), pentru suportul oferit comunicării cu colegii (21,1%) și pentru condițiile mai bune de învățare (15,8%) de care s-au bucurat pe perioada învățământului online.

Indicatori	frecvența procentuală profesori	frecvența procentuală studenți
conținuturi/design mai bune/mai adaptate	9,3%	7,6%
servicii suport digitale/infrastructură/platforme/instrumente de învățare	9,3%	10,3%
bibliografie	2,2%	4,0%
metode/organizare de predare mai bune	13,7%	7,8%
condiții mai bune de învățare	9,3%	15,8%
comunicare cu colegii	1,1%	21,1%
comunicare cu studenții	30,8%	3,4%
siguranță/condiții excepționale	6,0%	30,0%
altele	18,1%	
Total	100,0%	100,0%

3.2. Interacțiunea asincronă (q5_i5)

Interacțiunea online asincronă a fost apreciată semnificativ de către studenți pentru siguranța și certitudinea accesării conținuturilor destinate învățării și a păstrării legăturii cu cadrele didactice oferite în perioada pandemică (41,6%), pentru comunicarea cu colegii (16,7%) și pentru platformele și instrumentele de învățare de care au beneficiat.

Cadrele didactice au apreciat îmbunătățirea metodelor de predare, ca urmare a interacțiunii online asincrone cu studenții/masteranzii (18,2%), reorganizarea conținuturilor oferite (15,3%) și comunicarea mai bună cu studenții (15,9%).

Comunicarea asincronă presupune reorganizarea conținuturilor învățării de către profesor, regândirea modului în care sunt prezentate și evidențiate elementele cheie, sarcinile de lucru, sintezele.

INDICATORI	FRECVENȚA PROCENTUALĂ	FRECVENȚA PROCENTUALĂ
	PROFESORI	STUDENȚI
conținuturi/design mai bune/mai adaptate	15,3%	6,2%
servicii suport digitale/infrastructură/platforme/instrumente de învățare	8,8%	15,2%
bibliografie	3,5%	3,1%
metode/organizare de predare mai bune	18,2%	1,8%
condiții mai bune de învățare	7,1%	9,6%
comunicare cu colegii		16,7%
comunicare cu studenții	15,9%	5,8%
siguranță/condiții excepționale	2,9%	41,6%
altele	28,2%	
Total	100,0%	100,0%

Capitolul 4. Facilitățile hibrid ale platformelor educaționale online comparative cu alte resurse software digitale (q6_i6)

Referitor la facilitățile oferite de platformele educaționale comparativ cu alte resurse software digitale studiul a pus în evidență din perspectiva cadrelor didactice designul instruirii (16,9%), metodele de predare (16,2%) și comunicarea cu studenții (15,5%), iar din perspectiva studenților/masteranzilor condițiile mai bune de învățare (34,5%), siguranța (29,3%) și instrumentele de învățare (13,5%).

Indicatori	frecvența procentuală profesori	frecvența procentuală studenți
conținuturi/design mai bune/mai adaptate	16,9%	11,1%
servicii suport digitale/infrastructură/platforme/instrumente de învățare	5,4%	13,5%
bibliografie	,7%	1,2%
metode/organizare de predare mai bune	16,2%	1,3%
condiții mai bune de învățare	10,8%	34,5%
comunicare cu colegii	,7%	8,7%
comunicare cu studenții	15,5%	,4%
siguranță/condiții excepționale	8,8%	29,3%
altele	25,0%	
Total	100,0%	100,0%

Capitolul 5. Avantajul platformelor online în organizarea activităților grupei de studenți (Facilitățile hibrid ale platformelor educaționale online comparative cu alte resurse software digitale) (q7_i7)

- *Q7. Enumerați câteva avantaje ale platformelor online în organizarea activității grupei de studenți ex. împărțirea pe subgrupe).*
- *I7 Din punctul dvs. de vedere, care au fost avantajele facilităților oferite de platformele online în organizarea activității grupei de studenți (ex. împărțirea pe subgrupe)?*

Capitolul 6. Modalități eficiente de feedback în procesul de predare-învățare hibrid (q8_i8)

- *Q8. Exemplificați modalități eficiente de feedback oferit de profesori și studenți în procesul de predare-învățare, în timpul activităților de curs și de seminar, desfășurate hibrid și/sau online.*
- *I8. Cum ați oferit feedback cadrului didactic în timpul activităților de curs și de seminar, derulate hibrid și/sau online?*

Capitolul 7. Utilizarea resurselor educaționale online deschise (studii, suporturi inclusiv multimedia, bibliografii...) între avantaje și utilitate (q9_i9)

- *Q9. În opinia dvs., care considerați că sunt avantajele utilizării resurselor educaționale online deschise, precum și aprecierea utilității acestor resurse deschise?*
- *I9. Cum apreciați utilitatea resurselor educaționale online deschise, precum și aprecierea utilității acestor resurse deschise?*

Capitolul 5. Avantajul platformelor online în organizarea activităților grupei de studenți (Facilitățile hibrid ale platformelor educaționale online comparativ cu alte resurse software digitale) (q7_i7)

Cadre didactice:

- apreciază serviciile suport utilizate în procesul de predare învățare / mijloacele utilizate online care stimulează învățarea (26,1%);

-avantaje în aplicarea strategiilor de organizare ale predării- învățării: documente trimise și completate de către toți studenții, dezbateri scrise/orale, lansarea sondajelor live, activitate separată și securizată de tip breakout rooms sau forumuri separate etc. (12,4%)

Studenții:

- avantajele în utilizarea platformelor de învățare: exprimarea detasată a opiniilor, posibilitatea de consultare/ votare inclusiv anonim (Microsoft Forms, Menti); (48,1%)

- apreciază condițiile bune de învățare oferite de platformele online utilizate, menționând *eliminarea barierelor geografice, confort, respectarea ritmului propriu de învățare etc.*

Capitolul 6. Modalități eficiente de feedback în procesul de predare-învățare hibrid (q8_i8)

Cadre didactice:

- feedback prin utilizarea facilităților platformelor online – chat, secțiune flux, feedback pentru grupe/subgrupe în camerele separate create pr plforma, feedback personalizat la sarcini de lucru individuale, etc. (27,5%);
- evaluare prin: chestionare de tip Quiz, teste rapide cu evaluare imediată, acordare de feedback apelând la funcția de mesagerie și la forumurile de discuții la curs și în afara orelor de curs (26,7%).

Studentii:

- oferă feedback cadrelor didactice la curs, seminar/laborator utilizând intens (50,3%)instrumentele oferite de platformele de învățare ale universităților și apreciază pozitiv aceste disponibilități.

Concluzii:

Cadrele didactice și studenții apreciază condițiile bune calitativ și de siguranță în care s-au desfășurat online cursurile.

Capitolul 7. Utilizarea resurselor educaționale online deschise (studii, suporturi inclusiv multimedia, bibliografii...) între avantaje și utilitate (q9_i9)

Cadre didactice:

- utilizarea surselor bibliografice (29.4%);
- posibilitatea de a oferi conținuturi într-un design mai bun/mai adaptat(10,5%).

Studenti:

- Accesul direct și nelimitat în timp la suporturile de curs, accesul în mod egal la informație și, de asemenea, accesul de lungă durată.
- Observăm o bună apreciere a modalităților de structurare și organizare a conținuturilor, astfel încât acestea au putut să ofere oportunitate de dezvoltare.

Concluzii:

- studenții subliniază avantajul accesului egal și pe termen lung la informațiile structurate transmise de profesor, acces realizat - inclusiv - în absența profesorului.
- cadrele didactice subliniază avantajele resurselor digitale pentru învățare dar subliniază și dezavantaje
 - efortul suplimentar pe care trebuie să-l susțină pentru elaborarea și adaptarea adecvată a conținuturilor,
- prezentarea într-o formulă cât mai accesibilă învățării online,
- vulnerabilități create prin diminuarea impactului metamesajelor.

Capitolul 9. Bune practici în utilizarea instrumentelor online

9.1 Instrumente online sincrone de cooperare, muncă în echipă și motivare a studenților. (q11_i10)

- *Q11. Va rugăm să menționați exemple de bune practici în utilizarea instrumentelor online sincrone de cooperare, muncă în echipă și cooperare a studenților*
- *I10 Cum considerați că a reușit activitatea didactică sincronă să stimuleze cooperarea/ munca în echipă?*

9.2. Instrumente online asincrone de cooperare, munca în echipă și motivare a studenților. (q12_i11)

- *Q12 Vă rugăm să menționați exemple de bune practici în utilizarea instrumentelor online asincrone de cooperare, muncă în echipă și cooperare a studenților*
- *I11 Cum a reușit activitatea didactică asincronă (indirecte, în afara orelor de curs) să stimuleze cooperarea/ munca în echipă?*

- **Capitolul 9. Bune practici în utilizarea instrumentelor online**

- **9.1 Instrumente online sincrone de cooperare, muncă în echipă și motivare a studenților. (q11_i10)**

Cadre didactice:

- important este modul în care se structurează și se organizează învățarea și conținuturile învățării și, de asemenea, specificul instrumentelor online.

Studenți:

- activitatea sincronă a reușit să stimuleze comunicarea (29,1%);
- resurselor de învățare puse la dispoziție au contribuit la dezvoltarea spiritului de echipă, și a dorinței de colaborare (24,8%);
- bună gestionare și organizare a conținutului învățării (21,2%).

- **9.2. Instrumente online asincrone de cooperare, munca în echipă și motivare a studenților. (q12_i11)**

Cadre didactice:

- metode și strategii specifice care să asigure cele mai bune condiții de învățare (30,9%) diferențiate și chiar individualizate (33, 8%) - escape room realizate de studenții din anii superiori pentru studenții din primii ani.

Studenți:

- pe lângă resursele informaționale absolut necesare, aceștia au nevoie și de suport, îndrumare, susținere, feedback onest și suportiv.

- **Concluzii:**

- grad crescut de pragmatism din partea studentilor, precum și orientarea lor pe sarcinile de învățare, uneori în defavoarea relației educaționale;

- cadrele didactice recunosc facilitățile oferite de instrumentele online pe care le folosesc sincron și asincron dar, punctează și dezavantajele sau vulnerabilitățile acestora în planul oferirii de suport în decodificarea mesajelor, în antrenamentul pentru formarea deprinderilor practice, în dezvoltarea competențelor socio –emoționale și relaționale.

Capitolul 10. Bune practici evaluarea online a performanțelor studenților.

10.1. Asigurarea obiectivității (q13_i12)

- *Q13. Prezentați exemple concrete de bune practici pe care le considerați că ar asigura obiectivitatea în evaluarea online a performanțelor studenților.*
- *I12. Cum credeți că ar trebui să se procedeze pentru a asigura o evaluare online corectă și obiectivă a studenților?*

10.2. Evitarea fraudei (q14_i13)

- *Q14. În opinia dvs., care ar fi cele mai bune modalități de evitare a fraudării examenelor în evaluarea online a performanțelor?*
- *I13. Cum credeți că ar trebui să se procedeze pentru a evita fraudarea examenelor în evaluarea online?*

Capitolul 11. Feedback după evaluarea online

11.1. Acordare a feedback-ului către studenți după evaluarea online (q15_i14)

- *Q15. Exemplificați modalități eficiente de acordare a feedback-ului către studenți după evaluarea online.*
- *I14. Cum apreciați feedback-ul primit de la cadrul didactic după evaluarea online (examene, teme, portofolii, proiecte...)?*

10.1. Asigurarea obiectivității (q13_i12)

Cadre didactice:

- accesul semnificativ mai ușor la resursele destinate învățării (bibliografie, suporturi de curs (28,6%) , resurse diverse online (13,6%)).
- abordarea întregii activități didactice orientată către corectitudine și obiectivitate în evaluare poate crește nivelul evaluării corecte (28,6%).

Studenți:

- dacă cadrele didactice văd evaluarea obiectivă mai degrabă ca o chestiune de atitudine, metodă și acces la resurse, studenții consideră că trebuie recurs la **instrumente mult mai pragmatice de controlare a situației de evaluare**, precum evitarea fraudării prin măsuri tehnologice: cameră pornită, microfon pornit, legitimarea studenților la începutul probei (37,1%) sau evitarea fraudării prin utilizarea de softuri dedicate (21,6%).
- evitarea fraudării prin dozarea timpului și chestionare cu răspunsuri multiple, cu întrebări aplicate randomizat la fiecare student (18,1%).

Concluzie:

- soluții tehnice oferite de studenți mai degrabă decât de profesori
- studenții au o imagine mult mai acurată asupra contextului evaluativ online.
- dezvoltarea unui comportament etic – deziderat atât pentru profesori, cât și pentru studenți
- cadrele didactice sunt mult mai rezervate în privința evaluărilor online în comparație cu studenți

10.1. 10.2. Evitarea fraudei (q14_i13)

Cadre didactice:

- cel mai important argument invocat în primul rând de cadrele didactice în favoarea renunțării la utilizarea platformelor online în evaluare.
- dificultățile sau chiar imposibilitatea controlării contextului educațional în spațiul online generează neîncredere în aceste instrumente.
- fraudă poate fi evitată prin organizarea riguroasă a evaluării și prin pregătirea evaluării încă din momentul predării conținuturilor (32,8%).

Studenți:

- mult mai concreți în oferirea de soluții, 34,9% dintre respondenți au evidențiat posibilitatea evitării fraudei prin măsuri tehnologice concrete: cameră video pornită, microfon pornit, legitimarea studenților la începutul probei de examen.
- evitarea fraudei prin dozarea timpului și chestionare cu răspunsuri multiple, cu întrebări aplicate randomizat la fiecare student (18,1%).
- utilizarea unor modalități diversificate de evaluare (altele decât cele clasice), alternative la evaluarea tradițională (evaluare pe parcurs, camera pornită, teste rapide), teste creative, teste care solicită gândire și nu memoria (22,1%)

Concluzie:

- Fraudarea examenelor reprezintă în ultimă instanță **o problemă recurentă și în cazul activității academice desfășurate în mod tradițional**, iar rezolvarea ei presupune mai degrabă demersuri de conștientizare a naturii etice a fenomenului, decât demersuri de natură coercitivă.

11.1. Acordare a feedback-ului către studenți după evaluarea online (q15_i14)

Cadre didactice:

- cadrele didactice chestionate afirmă că pot oferi un feedback mult mai bun și mai consistent online, folosind facilitățile oferite de platforme, una dintre caracteristicile esențiale ale unei platforme educaționale online, alături de facilitățile privind evaluarea propriu-zisă. (64,3%).
- esențial să avem acces la o platformă integrată, care oferă atât facilități de interacțiune sincronă și asincronă cu studenții, dar și facilități destinate evaluării și oferii de feedback, fără să fi nevoie să apelezi la instrumente externe.
- apreciază forma de interacțiune asincronă, comunicarea cu studenții cu referire la examene fiind considerată relevantă în această privință (27,1%).

Studenți:

- Studenții apreciază mai cu seamă interfața prietenoasă și ușor de utilizat a platformei în relație cu evaluarea și feedback-ul post-evaluare (43,2%), răspunsurile lor vizând posibilitățile concrete de a dialoga cu cadrul didactic pe tema performanței lor la examen.
- studenții apreciază interacțiunea asincronă, 24,2% fiind de acord că feedback-ul online este mai consistent decât cel clasic.

Concluzie:

- feedback-ul online este mai consistent decât cel clasic (care uneori lipsește, în opinia studenților), date fiind facilitățile oferite de platformele online.

Concluzii:

Capitolul 1. Instrumentele online/hibride in activitățile de predare/învățare

1.1. Comunicarea sincronă

Am remarcat **diferențe de opinii între cadrele didactice și studenții chestionați**, cu privire la comunicarea sincronă, în timp real, în activitățile didactice.

Avantajul conexiunii audio-vizuale a compensat în mod eficient lipsa interacțiunilor față-în-față, iar dacă pentru profesori acest efort a fost dificil de gestionat, pentru studenți platformele online s-au dovedit a fi o soluție potrivită contextului și profilului lor specific nativilor digital.

1.2. Comunicarea asincronă

Studenții **au apreciat posibilitatea accesării asincrone a resurselor și conținuturilor** destinate învățării prin intermediul platformelor.

Comunicare prin intermediul mesajelor sau forumurilor s-a dovedit a fi apreciată de către cadrele didactice, în timp ce studenții practic nu au utilizat aceste facilități ale platformelor, preferând alte medii virtuale de comunicare.

Capitolul 2. Avantajele platformelor online

Studiul a evidențiat avantajele utilizării platformelor online surprinse de cadrele didactice, pentru utilizarea unor metode mai eficiente de predare, pentru o mai bună comunicare cu studenții și pentru construirea unor design-uri adaptate grupelor de studenți. Studenții au apreciat avantajele platformelor online pentru condițiile mai bune de învățare, pentru conținuturile mai adaptate nevoilor lor, pentru comunicarea mai bună cu colegii și pentru metodele mai bune de predare și învățare.

Capitolul 3. Instrumentele online/hibride în interacțiune cu studenții

3.1. Interacțiunea sincronă

Cadrele didactice participante la studiu consideră că instrumentele online au sprijinit interacțiunea pe care au avut-o cu studenții, au fost de ajutor pentru utilizarea unor metode mai bune de predare și pentru oferirea de conținuturi și de servicii suport pentru studenți/masteranzi .

În oglindă studenții apreciază instrumentele online/hibride pentru siguranța oferită, pentru suportul oferit comunicării cu colegii și pentru condițiile mai bune de învățare de care s-au bucurat pe perioada învățământului online.

3.2. Interacțiunea asincronă

Interacțiunea online asincronă a fost apreciată semnificativ de către studenți pentru siguranța și certitudinea accesării conținuturilor destinate învățării și a păstrării legăturii cu cadrele didactice oferite în perioada pandemică, pentru comunicarea cu colegii și pentru platformele și instrumentele de învățare de care au beneficiat.

Cadrele didactice au apreciat îmbunătățirea metodelor de predare, ca urmare a interacțiunii online asincrone cu studenții/masteranzii, reorganizarea conținuturilor oferite și comunicarea mai bună cu studenții .

Capitolul 4 Facilitățile hibrid ale platformelor educaționale online comparative cu alte resurse software digitale

Referitor la facilitățile oferite de platformele educaționale comparativ cu alte resurse software digitale studiul a pus în evidență din perspectiva cadrelor didactice designul instruirii, metodele de predare și comunicarea cu studenții, iar din perspectiva studenților/masteranzilor condițiile mai bune de învățare, siguranța și instrumentele de învățare .

Capitolul 5. Avantajul platformelor online în organizarea activităților grupei de studenți (Facilitățile hibrid ale platformelor educaționale online comparative cu alte resurse software digitale)

Cadre didactice apreciază serviciile suport utilizate în procesul de predare învățare / mijloacele utilizate online care stimulează învățarea și exemplifică ca avantaje în aplicarea strategiilor de organizare ale predării- învățării: documente trimise și completate de către toți studenții, debate-uri scris/oral, lansarea sondajelor live, **activitate separată și securizată de tip breakout rooms sau forumuri separate** etc.

Studenții menționează avantajele în utilizarea platformelor de învățare: exprimarea detașată a opiniilor, posibilitatea de consultare/ votare inclusiv anonim (Microsoft Forms, Menti) și de asemenea apreciază condițiile bune de învățare oferite de platformele online utilizate, menționând **eliminarea barierelor geografice, confort, respectarea ritmului propriu de învățare etc**

Capitolul 6. Modalități eficiente de feedback în procesul de predare-învățare hibrid

Cadre didactice au exemplificat multiple modalități utile de acordare de feedback prin utilizarea facilităților platformelor online – chat, secțiune flux, feedback pentru grupe/subgrupe în camerele separate create pe platformă, feedback personalizat la sarcini de lucru individuale, etc.; de asemenea au acordat feedback prin evaluări de tip chestionare Quiz, teste rapide cu evaluare imediată, acordare de feedback apelând la funcția de mesagerie și la forumurile de discuții la curs și în afara orelor de curs.

Studentii au precizat că au avut posibilitatea de a oferi feedback rapid cadrelor didactice la curs, seminar/laborator utilizând intens instrumentele oferite de platformele de învățare ale universităților și apreciază pozitiv aceste disponibilități.

Capitolul 7. Utilizarea resurselor educaționale online deschise (studii, suporturi inclusiv multimedia, bibliografii...) între avantaje și utilitate

Cadrele didactice subliniază avantajele resurselor digitale pentru învățare, dar subliniază și dezavantaje: efortul suplimentar pe care trebuie să-l susțină pentru elaborarea și adaptarea adecvată a conținuturilor, reformularea materialelor pentru prezentarea într-o formulă cât mai accesibilă învățării online și de asemenea vulnerabilități create prin diminuarea impactului metamesajelor.

Studentii subliniază avantajul accesului egal și pe termen lung la informațiile structurate transmise de profesor, acces realizat - inclusiv - în absența profesorului.

Capitolul 8. Resurse digitale care facilitează învățarea (laboratoare virtuale de tip Yenka, Eon XR, Canva...)

Cadrele didactice apreciază în mare măsură avantajele acestor resurse digitale, mai cu seamă în termenii oferirii de bune condiții pentru învățare și formare de deprinderi practice prin acces mai larg la resurse suplimentare de înfirmare, prin posibilitatea diversificării resurselor de învățare și creșterea calității conținutului informațional, în timp ce studenții apreciază aceste resurse digitale în sensul facilitării comunicării și al unei bune oportunități de organizare și de structurare a conținuturilor.

Capitolul 9. Bune practici în utilizarea instrumentelor online

Instrumente online sincrone de cooperare, muncă în echipă și motivare a studenților / Instrumente online asincrone de cooperare, munca în echipă și motivare a studenților.

Cadre didactice cadrele recunosc facilitățile oferite de instrumentele online pe care le folosesc sincron și asincron dar, punctează și dezavantajele sau vulnerabilitățile acestora în planul oferirii de suport în decodificarea mesajelor, în antrenamentul pentru formarea deprinderilor practice, în dezvoltarea competențelor socio–emoționale și relaționale, **gradul crescut de pragmatism din partea studenților, precum și orientarea lor pe sarcinile de învățare, uneori în defavoarea relației educaționale;**

Capitolul 10. Bune practici evaluarea online a performanțelor studenților.

Asigurarea obiectivității și Evitarea fraudei

Cadrele didactice văd evaluarea obiectivă mai degrabă ca o chestiune de atitudine, metodă și acces la resurse, în timp ce studenții consideră că trebuie recurs la **instrumente mult mai pragmatice de controlare a situației de evaluare**, precum evitarea fraudării prin măsuri tehnologice: cameră pornită, microfon pornit, legitimarea studenților la începutul probei sau evitarea fraudării prin utilizarea de softuri dedicate .

Fraudarea examenelor reprezintă în ultimă instanță **o problemă recurentă și în cazul activității academice desfășurate în mod tradițional**, iar rezolvarea ei presupune mai degrabă demersuri de conștientizare a naturii etice a fenomenului, decât demersuri de natură coercitivă.

Capitolul 11 Acordare a feedback-ului către studenți după evaluarea online

Cadrele didactice chestionate afirmă că pot oferi un feedback mult mai bun și mai consistent online, folosind facilitățile oferite de platforme, una dintre caracteristicile esențiale ale unei platforme educaționale online, alături de facilitățile privind evaluarea propriu-zisă.

Studenții apreciază mai cu seamă interfața prietenoasă și ușor de utilizat a platformei în relație cu evaluarea și feedback-ul post-evaluare , răspunsurile lor vizând posibilitățile concrete de a dialoga cu cadrul didactic pe tema performanței lor la examen. **În concluzie, feedback-ul online este mai consistent decât cel clasic (care uneori lipsește, în opinia studenților)**, date fiind facilitățile oferite de platformele online